

Δελτίο Τύπου

ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΕΙΚΟΝΩΝ
ΠΙΝΑΚΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΩΤΗΡΗ ΦΕΛΙΟΥ

Αθήνα, Οκτώβριος 2009

Το Μουσείο Μπενάκη οργανώνει στο κτήριο της οδού Πειραιώς την έκθεση «**Το βλέμμα του χρόνου. Ιστορίες εικόνων**» με έργα των **Στέφανου Δασκαλάκη, Τάσου Μαντζαβίνου, Χρήστου Μποκόρου, Κώστα Παπανικολάου, Γιώργου Ρόρρη, Εδουάρδου Σακαγιάν**, από τη **Συλλογή Σωτήρη Φέλιου**.

Τα εγκαίνια της έκθεσης έχουν προγραμματιστεί για τη Δευτέρα, 9 Νοεμβρίου και η έκθεση θα παραμείνει ανοιχτή στο κοινό έως την Κυριακή, 13 Δεκεμβρίου 2009.

Μέσα από τα έργα της έκθεσης σκιαγραφείται μια εικόνα της παραστατικής ζωγραφικής των τελευταίων δεκαετιών στην Ελλάδα. Η εικόνα αυτή σχηματίζεται μέσα από την εξελικτική πορεία κάθε ζωγράφου, με έργα που έχει σηματοδοτήσει η σφραγίδα της προσωπικής επιλογής του συλλέκτη. Η συνύπαρξη αυτών των διαφορετικών φωνών μέσα σε έναν κοινό εκθεσιακό χώρο στηρίχτηκε στο σκεπτικό της δημιουργίας ξεχωριστών ενοτήτων με κοινά χαρακτηριστικά. Οι οπτικές της έκθεσης είναι κοινές για όλους, η ανάγνωση των έργων κάθε ζωγράφου μπορεί να γίνει απομονωμένα ή σε γειτνίαση με τους υπόλοιπους. Σκοπός δεν ήταν η δημιουργία έξι μικρών εκθέσεων, αλλά η εναρμονισμένη συνύπαρξη έξι διαφορετικών γραφών.

Ο Σωτήρης Φέλιος επέλεξε εξ αρχής να προσανατολιστεί στην ελληνική παραστατική ζωγραφική έτσι όπως διαμορφωνόταν στα τέλη της δεκαετίας του 1980 με έργα στα περισσότερα από τα οποία τονίζεται ο ανθρωποκεντρικός χαρακτήρας και τα οποία στηρίζονται στη ρεαλιστική απόδοση, ενώ μοιράζονται και αρκετά κοινά χαρακτηριστικά: πρώτο έργο της συλλογής του ήταν ο *Κυπρίνος* του Χρήστου Μποκόρου, το 1990.

Ο ανθρωποκεντρισμός των πρώτων επιλογών έμελλε να προσδιορίσει και τη συνέχεια, ίσως γιατί τον εξοικείωσε με τη θεματολογία, οπωσδήποτε όμως προσδιόρισε και τις επόμενες επιλογές του, το ίδιο το προσωπικό του κριτήριο και εν τέλει τη φυσιογνωμία της συλλογής του.

Οι πίνακες των παραπάνω έξι καλλιτεχνών, που αποτελούν τον κεντρικό πυρήνα της Συλλογής Φέλιου, έχουν πολλά κοινά στοιχεία που συνδέονται με τις προτιμήσεις του συλλέκτη, αλλά και που μαρτυρούν ίσως και κάποιες επιμέρους κοινές ματιές τους. Χωρίς να υπάρχει πρόθεση ομαδοποίησής τους, συνδέονται, εκτός από την ηλικιακή τους σχέση που τους τοποθετεί σε μια κοινή γενιά, με την επιμονή τους για την καθαρή ζωγραφική και κυρίως με το βάρος που δίνουν και οι έξι στην προσωπική παρατήρηση του κόσμου που, μέσα από διαφορετικές προσλαμβάνουσες, μεταμορφώνεται κάθε φορά σε μια καθαρή εικαστική πρόταση, απόλυτα συνυφασμένη με τη διαφορετικότητα του καθενός.

Ξεχωριστή προσθήκη για τη Συλλογή αποτελούν τα έργα του Γιάννη Μόραλη, πίνακες της περιόδου 1994-2004, καθώς και διάφορα σχέδια από σπουδαστικές προσπάθειες έως έγχρωμα προσχέδια για μεγάλες συνθέσεις.

Παράλληλα, η Συλλογή εμπλουτίστηκε με έργα άλλων καλλιτεχνών με συγγενή βιώματα, με εικόνες που αναδεικνυαν ανάλογα στοιχεία και οπτικές (Καλλιόπη Ασαργιωτάκη, Μαριλίτσα Βλαχάκη, Γιώργος Λάππας, Αφροδίτη Λίττη, Μανώλης Μπιστάκης, Βασίλης Παπανικολάου, Μισέλ Φάις, Πάνος Φειδάκης, Ξενοφών Μπήτσικας, Αγήνωρ Αστεριάδης, Μαρία Φιλοπούλου, Τάκις, Αλέξης Κυριτσόπουλος, Σάντρα Χρήστου, Τάσος Μισούρας, Παναγιώτης Τέτσης, Βασίλης Διονυσόπουλος, Θανάσης Μακρής, Μιχάλης Μανουσάκης, Ράνια Ράγκου, Τάσος Παυλόπουλος, Κώστας Παπατριανταφυλλόπουλος, Θεόφιλος Κατσιπάνος, Κωνσταντίνος Κερεσσετζής, Βάλλυ Νομίδου, Αχιλλέας Παπακώστας, Κωνσταντίνος Παπαμιχαλόπουλος, , Άννα Μαρία Τσακάλη και άλλοι).

Σημαντική προσθήκη στη συλλογή αποτέλεσε η απόκτηση της μνημειακής ενότητας έργων *Μια προσωπική Νέκυια* του Χρόνη Μπότσογλου το 2001.

Τα έργα των έξι (6) καλλιτεχνών της έκθεσης στο Μουσείο Μπενάκη, που έχουν δημιουργηθεί τα τελευταία είκοσι πέντε χρόνια, ιχνηλατούν με αρκετή σαφήνεια τις διαφορετικές αλλά και ταυτόχρονα συγγενείς πορείες τους. Σκοπός της έκθεσης είναι κυρίως να αποκαλύψει αυτές τις μεταξύ τους σχέσεις: την κοινή αντιμετώπιση του κόσμου, τη δύναμη του βλέμματος, την πάλη με το υλικό, τη συνέπεια στη θεματολογία, ακόμα και μέσα από οπτικές που αλλάζουν με το χρόνο, και πάνω από όλα, το σεβασμό στη ζωγραφική.

Ο **Στέφανος Δασκαλάκης** είναι ένας από τους λίγους ζωγράφους που δουλεύει από ζωντανό μοντέλο, είτε αυτό είναι ένα πορτρέτο ή μια ανθρώπινη φιγούρα είτε μια νεκρή φύση.

Στη δουλειά του ζωγράφου, η παρατήρηση και η σημασία μιας πραγματικότητας απής και παρούσας την ώρα της ζωγραφικής πράξης είναι προϋπόθεση και μέρος της δημιουργικής διαδικασίας. Το στήσιμο

του μοντέλου στο ατελιέ και η κατάλληλη «σκηνογραφία» της εικόνας απαιτούν και αυτές άλλωστε τη «φυσική» εμπλοκή του ζωγράφου.

Η θεματογραφία του **Τάσου Μαντζαβίνου**, είτε πρόκειται για τοπία, θάλασσες ή ανθρώπινες φιγούρες, παρουσιάζεται με μια μορφική ένταση που μαρτυρεί υποδόριες διαδικασίες μιας συγκινησιακής φόρτισης και μιας αφηγηματικής εσωτερικής διαδικασίας.

Οι συνθέσεις με ανθρώπινες μορφές, συνήθως ενταγμένες στη φύση, φαντάζουν σαν σκηνές ενόρασης ή σκηνές μιας εσωτερικής, προσωπικής μυθοπλασίας.

Η γραφή, έντονα χειρονομιακή με πυκνό χρώμα, και ενιαίους, ομοιόμορφους τόπους, τόσο σε ότι αφορά την απόδοση των μορφών, όσο και των αντικειμένων και της φύσης.

Τα έργα του **Χρήστου Μποκόρου** μεταδίδουν στον θεατή την ταυτότητα και τις προθέσεις τους με τη πρώτη ματιά. Τα θέματα είναι πολύ χαρακτηριστικά (ιχθύς, άρτος πρόσφορο, διπλωμένο σεντόνι ή πρόσωπα μετωπικά προς τον θεατή) και είναι ζωγραφισμένα με εικονογραφική λεπτομέρεια σχεδόν φωτογραφική.

Ως προς τη σύνθεση, είναι τοποθετημένα στο κέντρο και με ελάχιστα άλλα οπτικά στοιχεία τριγύρω, έτσι που να συνομιλούν με την υφή της φέρουσας επιφάνειας, το παλιό λερωμένο από το χρόνο μαδέρι κατά κανόνα ή το παλιό ύφασμα.

Ο **Κώστας Παπανικολάου** ζωγραφίζει όλον αυτόν τον κόσμο προσποιούμενος τον αυθεντικό ιμπρεσιονιστή. Ζωγραφίζει πράγματι μόνο ό,τι βλέπει, μόνο το φως και τις σκιές, τα δέντρα και τους ανθρώπους, όπως φαίνονται μέσα στο λιώγερμα, ζωγραφίζει υιοθετώντας μια στάση στωικά αμέριμνη, προσεκτική αλλά διόλου εξεταστική, μια στάση αμερόληπτα καταγραφική, που δεν αφήνει να διαφανεί κανένα ενδιαφέρον, καμία προσωπική συμμετοχή. Ο ζωγράφος ανασυνθέτει το είναι της ζωής, τη ζωή στην αέναη εναλλαγή της θλίψης και της χαράς, στην κοινωνικότητα και στη μοναξιά της, στην πολυμορφία της ύπαρξης και της κίνησής της και στη διαλεκτική της πορεία.

Ο **Γιώργος Ρόρρης** δημιουργεί πρόσωπα με όνομα και ταυτότητα, «εν σαρκί και σώματι» παρόντα. Η προσωπογραφία θέτει αναπόφευκτα το ζήτημα της μίμησης. Ο ζωγράφος δεν επιδιώκει την αντιγραφή μιας δεδομένης πραγματικότητας, αλλά την ομοίωση με ένα πρόσωπο που «υποδύεται τον εαυτό του». Γιατί αυτό που διακυβεύεται εδώ είναι η αδιαμεσολάβητη από ταυτίσεις ταυτότητα προς εαυτόν. Η προσωπογραφία οφείλει να τη συλλάβει στην αινιγματική απροσδιοριστία της, έτσι όπως μορφοποιείται στο χώρο του εργαστηρίου· μέλημά της είναι να αποτυπώσει με ακρίβεια την καινοφανή πραγματικότητα που εισάγει σ' αυτόν η παρουσία του μοντέλου.

Στο έργο του **Εδουάρδου Σακαγιάν** οι ίδιες οι μορφές των θεατών εναλλάσσονται με τις δικές μας, καθώς μας παρατηρούν ενόσω τις παρατηρούμε, σαν το αόρατο εκείνο σημείο του πίνακα που και στις δύο περιπτώσεις κάτι επιθυμεί να φανερώσει. Κάτι που κατ' επέκταση, θα λέγαμε, έχει να κάνει με την ατομικότητα, τη διαφορετικότητα, την τραγική συνθήκη του σύγχρονου πολιτισμού, το αλλόκοτο, το παράδοξο, αλλά και το θαυματουργό. Γι' αυτό και αυτή η πολυχρωμία, που είναι συγχρόνως και πολυβουία, του έργου του Σακαγιάν φαίνεται να ενέχει τελικά το ρόλο του δικού του *καθρέφτη* στο έργο του, εκείνου του *σπασμένου καθρέφτη*, όπως τον αποκαλεί ο ίδιος, που συνεπάγεται την *αμφιβολία του προς τα στερεότυπα*, ενώ επισημαίνει το *αποσπασματικό* της εικόνας.

Την έκθεση θα συνοδεύει κατάλογος (320 σελ., 32,0x24,0 εκ.) με εισαγωγικά κείμενα των: Ειρήνη Οράτη και Λίνα Τσίκουτα, ενώ κείμενα για τους καλλιτέχνες έγραψαν οι: Μάρθα-Έλλη Χριστοφόγλου, Αλεξάνδρα Κοροξενίδη, Τάσος Μαντζαβίνος, Χάρης Καμπουρίδης , Ευγένιος Δ. Ματθιόπουλος, Βίκυ Σκούμπη και Ειρήνη Βενιεράκη.

Χορηγοί επικοινωνίας:

ελculture.gr

Μουσείο Μπενάκη
Πειραιώς 138 & Ανδρονίκου

Ώρες λειτουργίας
Τετάρτη, Πέμπτη, Κυριακή 10:00 – 18:00
Παρασκευή & Σάββατο 10:00 – 22:00
Δευτέρα & Τρίτη κλειστά
Τ: 210 3453111

Εγκαίνια
Δευτέρα, 9 Νοεμβρίου 2009 και ώρα 20:00

Διάρκεια
11 Νοεμβρίου – 13 Δεκεμβρίου 2009

Επικοινωνία
μαρία παναγίδου artproductions
Τ: 210 6912331, 210 6913943
E: panayides@ath.forthnet.gr